

บทที่ ๑

บทนำ

ในการพัฒนาประเทศนอกจากต้องอาศัยการพัฒนาคน เศรษฐกิจ สังคม และ การเมืองแล้ว การพัฒนาการศึกษาถือว่าเป็นส่วนสำคัญมากที่สุดด้านหนึ่ง^๑ สังคมที่ การศึกษาไม่เจริญก้าวหน้าถือว่าเป็นสังคมที่ยังไม่พัฒนา ควบคู่กันนี้ประเทศที่กำลังพัฒนา ทั้งหลายจึงใช้การศึกษาเป็น เครื่องมือในการพัฒนาประเทศโดยยึด "การพัฒนากำลังคนให้มี คุณภาพ" เป็นหลักสำคัญ การพัฒนาการศึกษาเพื่อให้อสภาพการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน สูงขึ้นนั้น ย่อมช่วยให้ประชาชนที่ได้รับการศึกษาได้ให้ความร่วมมือในการพัฒนาประเทศตาม บทบาทและความรับผิดชอบของตนที่มีต่อสังคม จากการวิเคราะห์ข้อบกพร่องต่าง ๆ ของ ประเทศที่พัฒนาแล้วได้ให้ความช่วยเหลือประเทศที่เกิดใหม่และประเทศที่กำลังพัฒนาพบว่า ผลที่ได้ไม่ตรงกับ ความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ แต่ความช่วยเหลือนั้นจะได้ผลก็คือเมื่อประเทศที่ ได้รับความช่วยเหลือมีประชากรที่ได้รับการศึกษาดี และได้รับการฝึกฝนในสาขาวิชา การต่าง ๆ มากพอ สำหรับอุปสรรคของความเจริญก้าวหน้าทาง เศรษฐกิจพบว่ามีได้เกิดจาก การขาดแคลนทุนเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีขาดแคลนผู้ที่มีความชำนาญและผู้ที่ได้รับการศึกษา อบรมอย่างเหมาะสมในทุกระดับอีกด้วย ฉะนั้นการมีกำลังคนที่ได้ผ่านการศึกษาและฝึกอบรม อย่างเหมาะสมในคานต่าง ๆ อย่างเพียงพอในทุกระดับจึงเป็นทรัพยากรอันมีค่ายิ่ง ผู้ที่มี

๑ จรุง สุภาพ และคนอื่น ๆ, หน้าที่พลเมือง (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๒๑), หน้า ๑๑.

๒ กอ สวัสดิคพานิชย์, "เศรษฐกิจการศึกษา," ประมวลบทความเกี่ยวกับ การมัธยมศึกษา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๓), หน้า ๗๖.

๓ พร้อม พานิชย์ภักดิ์, "นโยบายและปัญหาในการพัฒนากำลังคน," ประมวลบทความเกี่ยวกับ การมัธยมศึกษา, หน้า ๑๔๕.

บทบาทสำคัญที่สุดในวงการศึกษาคือครู^๕ เพราะครูเป็นตัวจักรสำคัญในการกำกับกระบวนการเรียนการสอน^๖ ทั้งที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงให้ความสำคัญและแสดงลักษณะของครูไว้ ทั้งกระแสพระราชดำรัสตอนหนึ่งว่า

การปลูกสติปัญญา ฝึกสอนคนให้เป็นไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินที่กินเป็นหน้าที่สำคัญนัก เป็นงานที่ต้องทำด้วยปัญญา ความคิด ประกอบกับร่างกาย ในคนนี้จะตองใคร่ครวญให้เป็นแน่แท้เสียก่อนว่าการฝึกสอนกล่อมเกลานั้น จะให้ใครปลูกอย่างทีเรียกว่าเป็นไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินอันดีนั้นอย่างไร แล้วจะต้องใช้วิธีฝึกฝนกล่อมเกล้าให้สำเร็จรูปใดตั้งประสงค์ ซึ่งเป็นของยากตองประกอบพร้อมด้วยสติปัญญาและความสามารถในการฝึกสอนอย่างดี จึงจะได้ผลสำเร็จตามปรารถนา หน้าที่ของครูจึงควรยกย่องว่าเป็นหน้าที่สำคัญยิ่งนัก^๗

จะเห็นได้ว่าพระองค์ทรงย้ำให้เห็นว่า ครูนั้นเป็นผู้ทำให้เกิด "ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน" หน้าที่ ครูจะต้องรู้วิธีสอน ตองใช้ร่างกายและสติปัญญาเป็นอันมาก นอกจากนั้น วิบุตยวิทธีรโชติ ไคนแสดงความคิดเห็นไว้ว่า

^๕ เฉลียว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ, รายงานผลงานวิจัยเรื่องลักษณะของครูที่ตี (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คำรวจ, ๒๕๒๐), หน้า ๑.

^๖ การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศูนย์การทหารราบ, ๒๕๑๘), หน้า ๑๖๕.

^๗ ประมวลข้อคิดทางการศึกษาของไทย (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศาสนา, ๒๕๑๕), หน้า ๘-๙.

อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความเกี่ยวพันใกล้ชิดกับขบวนการพัฒนาประเทศทั้ง
 ในด้านเศรษฐกิจและสังคม เพราะครูมีความสำคัญในการพัฒนา "คน" และ
 "กำลังคน" ที่จะไปพัฒนาประเทศหากประเทศใดมีความปรารถนาจะพัฒนา
 ระบอบการปกครองและวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย ครูจะเป็นผู้สนองตอบความ
 ปรารถนานี้ได้เป็นอย่างดีเพราะครูเป็นผู้มีอิทธิพลสำคัญรองจากบิดาและมารดา^๑

เมื่อครูมีความสำคัญดังที่ไคกล่าวมาแล้ว จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องการเตรียม
 และสร้างครูใหม่คุณภาพและประสิทธิภาพสูง การสร้างประสิทธิภาพครูเป็นงานสำคัญซึ่ง
 ควรจะได้รับความสนใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะสถาบันผลิตครู จากการ
 ประชุมรัฐมนตรีศึกษาขององค์การยูเนสโก (UNESCO) เมื่อวันที่ ๒๒-๒๔ พฤศจิกายน
 พ.ศ. ๒๕๐๔ ไคกล่าวถึงความสำคัญของคุณภาพครูไว้ว่า

คุณภาพของครู เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะเป็นตัวกำหนดอัตราขยายทาง
 ด้านการศึกษาทั้งปริมาณและคุณภาพ การขาดแคลนครู อุปกรณ์การสอนยัง
 ไม่ทำให้เกิดความล่าช้าเท่ากับการขาดแคลนครูที่เหมาะสม สถานะของครู
 วุฒิและประสบการณ์ของครู เป็นสิ่งสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความก้าวหน้าทาง

^๑ วิจารณ์ วิเชียรโชติ, "บทบาทของครูในการพัฒนาประชาธิปไตย" ครู
 เชียงใหม่, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๔ (มกราคม, ๒๕๑๓), หน้า ๔๐-๔๒.

^๒ บุญดิน อัครดกรและรัตนา ตันบุญเต็ก, การบริหารงานด้านวิชาการเพื่อ
 ปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพของการฝึกหัดครู เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ ๑๕๒
 (กรุงเทพ. กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๑๓), หน้า ๓๗๖

การศึกษา

การที่จะพัฒนาให้ครูมีประสิทธิภาพสูงขึ้นไปนั้น ขึ้นอยู่กับการเตรียมครู (Pre-Service Training) ของสถาบันผลิตครูและการฝึกอบรมครูประจำการ (In-Service-Training) ซึ่งทั้งสองประการนี้จะต้องเป็นกระบวนการต่อเนื่อง เป็นการศึกษาอบรมอยู่ตลอดเวลา เพราะวิชาการต่าง ๆ ได้เจริญก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ครูจึงต้องได้รับการอบรมอยู่ตลอดเวลาในขณะปฏิบัติงาน การปรับปรุงคุณภาพครูในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอบรมครูประจำการนั้น องค์การยูเนสโก (UNESCO) ให้ความสำคัญไว้ว่า

การอบรมครูประจำการ (In-Service Training) เป็นสิ่งสำคัญในการกระตุ้นวิชาชีพให้สูงขึ้น ซึ่งอาจกระทำได้ ๓ วิธี คือ

๑. ให้ครูได้มีโอกาสปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ
๒. สนับสนุนให้ครูที่มีวิชาทำหรือครูที่ไม่ได้รับการฝึกฝนมีโอกาสเพิ่มวิชาให้สูงขึ้น
๓. ช่วยให้ครูที่มีวิชาได้ปรับปรุงวิชาของตนเองให้สูงขึ้น

การฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการ เป็นนโยบายทางการศึกษาระดับชาติ ซึ่งกรมการฝึกหัดครูโดยวิทยาลัยครูทุกแห่งเป็นผู้ดำเนินการ เริ่มต้นคือเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘ วิทยาลัยครูทั่วประเทศจำนวน ๓๖ แห่ง ได้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงและยกฐานะขึ้นเป็นสถาบันอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยในหมวดบททั่วไป มาตรา ๕ กล่าวไว้ "ให้วิทยาลัยครูเป็นสถานการศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา

Unesco, "Conference on Ministers of Education and Ministrater Responsible for Economic Planning of Member States in Asia," Perspective of Education in Asia (Bangkok: Unesco, ๑๙๖๕), P. ๑๐๗.

๑๑
Ibid, pp. ๑๐๘-๑๑๐.

วิชาการและผลิตครูถึงระดับปริญญาตรี วิทยาลัยครูจึงมี ๕ ประเภท คือ ผลิตครู คนควาและวิจัย
 และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการศึกษา ท่านบำรุงวัฒนธรรม และให้บริการทางวิชาการแก
 สังคม^{๑๑} ทั้งนี้หน้าที่หลักของวิทยาลัยครูจึงมี ๕ ประเภท คือ ผลิตครู คนควาและวิจัย
 สงเสริมวิชาชีพและวิทยฐานะของครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ผู้บริหารการศึกษา ท่านบำรุง
 วัฒนธรรม และให้บริการทางวิชาการแกสังคม แต่ก็มีโครงการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมากอน
 แล้ว เช่น บริการทางวิชาการแกสังคม โครงการฝึกหัดครูชนบท โครงการวิทยาลัยครู
 หมู่บ้านจอมมิ่ง โครงการบริการการศึกษา เป็นต้น โดยที่บางโครงการก็เลิกไปแล้ว
 บางโครงการยังมีอยู่แต่ในทางปฏิบัติถือว่าหยุดไปแล้ว ความพยายามของวิทยาลัยครูที่จะ
 แก้ปัญหาการศึกษาโดยผ่านกระบวนการฝึกหัดครูมีแบบต่าง ๆ กันถึงโครงการที่กล่าวมาแล้ว
 และยังมีโครงการผลิตครูภาคค่ำเพื่อสนองความต้องการครูอย่างรีบด่วน ผลที่ตามมา คือ
 เกิดปัญหาครูอรรถคุณภาพ ครูว่างงาน สมรรถภาพครูไม่เป็นที่พอใจ ครูขาดสอน ความ
 สนใจและความเอาใจใส่งานสอนลดลง^{๑๒} วิทยาลัยครูไม่ใคร่ปฏิเสธปัญหาคังกล่าวแต่ใค
 พยายามหาแนวทางใหม่ที่ดีกว่า ซึ่งเมื่อกลับไปพิจารณาหน้าที่หลักของวิทยาลัยครูตามพ.ร.บ.
 วิทยาลัยครู พ.ศ. ๒๕๑๔ มีข้อสำคัญอยู่ข้อหนึ่ง คือ "สงเสริมวิชาชีพและวิทยฐานะของครู
 อาจารย์และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการศึกษา" และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 ฉบับที่ ๔ ในส่วนที่เกี่ยวกับฝึกหัดครูไคระบุไว้ว่า "จะดำเนินการ ผลิตครู เพื่อสนองความ
 ต้องการของสังคมทั้งในคานปริมาณและคุณภาพ โดยประสานสอดคล้องกันทุกระดับปรับปรุง
 หลักสูตรการ ผลิตครูให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น และฝึกอบรมครูประจำการ เพื่อเพิ่มพูน
 ประสิทธิภาพการสอนให้ดียิ่งขึ้น และยังไคระบุไว้อย่างชัดเจนในส่วนที่เกี่ยวกับการฝึกอบรมครู
 ประจำการว่าเร่งฝึกอบรมครูประจำการและบุคลากรหลักให้ทำหน้าที่ใหม่ใคตามแนวพัฒนาการ

^{๑๑} สวัสดิ์ ทรัพย์จำนงค์, "แนวคิดและแนวปฏิบัติการพัฒนาการฝึกหัดครูเพื่อพัฒนา
 ประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติรยะที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๒๔),"
 หน้า ๑๐๕. (เอกสารอักษำเนา)

^{๑๒} การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม, หน้า ๑๖๔-๑๖๕.

ศึกษา"^{๖๓} ดังนั้นจึงได้เกิดโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (อ.ค.ป.) ขึ้น โครงการนี้สภาการฝึกหัดครูออกระเบียบให้วิทยาลัยครูปฏิบัติ เพื่อเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการสามารถเข้าอบรมได้โดยไม่กระทบกระเทือนการสอนและการทำงานในหน้าที่ปกติ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพ สถานภาพ และวิทยฐานะของครูให้สูงขึ้น โดยให้คนสังกัดศูนย์ไซครูและวิทยาลัยครูเป็นผู้ดำเนินการ โครงการรวมกันตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๒๑ เป็นต้นมา วิทยาลัยครูสงขลาได้ดำเนินการตามโครงการนี้ด้วยโดยครั้งแรกได้เปิดอบรมครูประจำการที่วิทยาลัยครูสงขลาเท่านั้น ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๒๓ จึงได้เปิดศูนย์อบรมครูประจำการเพิ่มในจังหวัดพัทลุงและจังหวัดสตูล ซึ่งเป็นเขตรับผิดชอบของวิทยาลัยครูสงขลาด้วย

ปัญหา

การดำเนินงานตามโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่ผ่านมารายงานการประชุมปฏิบัติการ ของอาจารย์กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า ประสพปัญหาทั้งด้านบริหารวิชาการและขั้นตอนในการดำเนินงาน^{๖๔} และจากผลงานวิจัยเรื่องการประเมินผลโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในเขตจังหวัดสุรินทร์และศรีสะเกษของกษณชัย โพธิ์อาษา พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีปัญหาโดยส่วนรวมอยู่ในระดับสูง ปัญหาที่พบได้แก่ปัญหาคำนเนื้อหา หลักสูตร การเรียนการสอน และการวัดผล ปัญหางานในหน้าที่ที่ ปฏิบัติ

^{๖๓} กระทรวงศึกษาธิการ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ ๕ (๒๕๒๐-๒๕๒๔) (กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๑๕), หน้า ๒๖๖.

^{๖๔} แผนกบริหารการศึกษาวินิจฉัยครูสงขลา "รายงานการประชุมปฏิบัติการ อาจารย์และเจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่วางแผนการศึกษาชุมชน," ๒๒ สิงหาคม ๒๕๒๒, หน้า ๑-๓.

^{๖๕} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๒.

อยู่และปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการของศูนย์ฝึกอบรม ทั้งนี้ผู้วิจัยได้อธิบายถึงสาเหตุของปัญหาดังกล่าวมา /อาจเป็นเพราะกลุ่มประชากรที่เป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องทำงานประจำในวันปกติ และต้องเข้ารับการอบรมในวันเสาร์-อาทิตย์ ประกอบกับมีราชการมานานและอยู่ในสถานภาพสมรสเป็นจำนวนมาก มีภาระต้องรับผิดชอบสูง ประกอบกับระบบการเรียนการสอนและหลักสูตรเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม รวมทั้งศูนย์ฝึกอบรมกำลังอยู่ในระยะเริ่มต้น จึงก่อปัญหาให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งที่โคกลาวมาแล้ว^{๖๖} ปัญหาเหล่านี้ย่อมมีผลกระทบระเทือนต่อผลการเรียนเป็นแน่ จึงเห็นได้ว่าในการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการจะประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของโครงการหรือไม่นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับกาให้การศึกษอบรมแต่เพียงอย่างเดียว ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วย สำหรับองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น ได้มีนักจิตวิทยาจำนวนมากให้ความสนใจและศึกษากันอย่างกว้างขวางและพบว่า การที่บุคคลมีระดับสติปัญญาเท่ากันนั้นมีไคหมายคามว่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากัน ดังการวิเคราะห์ของอนาสตาซี (Anastasi) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบหลายคาน คือคานสติปัญญา (Intellectual Factors) และองค์ประกอบคานที่ไม่ใช่สติปัญญา (Non-intellectual Factors) เช่นคานเศรษฐกิจ สังคม การจูงใจ วิชาที่เรียน เป็นต้น^{๖๗} ความคิดเห็นที่สนับสนุนคากลาวานี้มี วอล์ฟเฟิล (Wolfe) โคกลาวว่า การที่เด็กคนหนึ่งได้คะแนนแตกต่างจากเด็กอีกคนหนึ่งนั้นเป็นผลเนื่องมาจาก

^{๖๖} กษณชัย โพธิอาษา, "การประเมินผลโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในเขตจังหวัดสุรินทร์และศรีสะเกษ," วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๓, หน้า ๔๔-๔๗.

^{๖๗} Anne Anastasi, Psychological Testing, (๒nd ed.; New York: The Macmillan Company, ๑๙๖๑), p. ๑๔๓.

องค์ประกอบหลายประการที่เกี่ยวข้อง^{๑๘} ฮาร์วิกเฮอรัลท์ (Havighurst) ได้กล่าวถึงข้อสรุปของเทอร์แมน (Terman) ว่าความแตกต่างของความสำเร็จของบุคคลที่มีระดับสติปัญญาเท่ากันส่วนใหญ่เนื่องมาจากองค์ประกอบที่มีได้เกี่ยวกับสติปัญญา^{๑๙} และโบวแมน (Bowman) ได้ทำการศึกษานักวิทยาศาสตร์ชาวอเมริกันพบว่า ระดับสติปัญญาเป็นตัวทำนายที่เร็วในการทำนายความสำเร็จ เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น วิธีสอนของครู ธรรมชาติของนักศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อวิชาการ สิ่งแวดล้อมทางบ้าน ผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากันเอง^{๒๐}

ดังนั้นเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาว่า มีองค์ประกอบอะไรบ้างที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีความสัมพันธ์มากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนการอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการของวิทยาลัยครูสงขลา

จากการศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า มีองค์ประกอบหลายประการที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกเฉพาะตัวแปรบางตัวที่

^{๑๘} อางจากพิศเพลิน เขียวหวาน, "องค์ประกอบบางประการที่เกี่ยวข้องกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑, หน้า ๑๘.

^{๑๙} Robert J. Havighurst, "Conditions Predictive of Superior Children," Studies in Adolescence, (New York: The Macmillan Company, ๑๙๖๓), p. ๕๐b.

^{๒๐} Paul H. Bowman, "Family Role in the Mental Health of School," Mental Health and Achievement, (New York: John Wiley and Sons, Inc., ๑๙๖๕), p. ๘.

พิจารณาเห็นว่ามีความสำคัญมาทำการศึกษา ตัวแปรดังกล่าว คือ องค์ประกอบ
ค่านส่วนตัว ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่จบการเรียน
ครั้งสุดท้ายก่อนเข้าเรียนในวิทยาลัยครูสงขลา พื้นฐานการศึกษาเดิม จำนวนสมาชิกใน
ครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดู ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะงาน และสมรรถภาพ
ในการเป็นครู องค์ประกอบค่านการเรียน ประกอบด้วย สถานที่เรียน วิชาเอกที่เรียน
เวลาที่ใช้ในการเดินทางมาเรียน และการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น และองค์ประกอบค่าน
เศรษฐกิจ ประกอบด้วย รายได้ของครอบครัวและรายจ่ายเพื่อการศึกษา สาเหตุที่เลือก
ตัวแปรเหล่านี้เพราะได้ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยพบว่า องค์ประกอบค่านที่ไม่ใช่สติปัญญา เช่น
การปรับตัว สภาพทางบ้าน ความสนใจ วิชาที่เรียน และอาจารย์ที่สอนทางมีอิทธิพลต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน^{๒๑} และแมคเคนแลนด (Mc Celland) พบเพิ่มเติมว่า
พื้นฐานทางเศรษฐกิจและความสนใจเบื้องต้นมีสหสัมพันธ์กับผลการเรียนของนักเรียนตั้งแต่ .๓
ถึง .๕๖^{๒๒} งานวิจัยเกี่ยวกับพื้นฐานความรู้เดิมในระดับชั้นที่ต่ำกว่านั้นสามารถให้พยากรณ์
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นที่สูงกว่าได้ เช่น งานวิจัยของ สแคนแนล (Scannell)
ได้ศึกษาการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตระดับมหาวิทยาลัยด้วยผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา พบว่า ตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ระดับมหาวิทยาลัยได้ที่ดีที่สุดคือ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษา^{๒๓} สำหรับ

^{๒๑} Robert M.W.Travers, Educational Measurement, (New York: The Macmillan Company, ๑๙๕๔), p. ๓๙๖.

^{๒๒} Elizabeth Mary McClland, "An Investigation of Selected Non- Intellectual Variables and Their Relationship to College Academic Achievement," Dissertation Abstracts, ๓๐ (๑๙๖๔), P.๒๓๓๔ -A.

^{๒๓} Dale P. Scannell, "Prediction of College Success from Elementary and Secondary School Performance," Journal of Education Psychology, ๕๑ (June, ๑๙๖๔), pp.๑๓๐-๑๓๔.

งานวิจัยในประเทศนั้นมี เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตปริญญาตรีทางการศึกษา สาขามัธยม ๕ แห่ง คือวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ปทุมวัน บางแสน พิษณุโลก และมหาสารคาม จำนวน ๓๓๖ คน ที่จบ กศ.บ. ในเดือนมีนาคม ๒๕๑๓ องค์ประกอบที่ได้ทำการศึกษามี ๓ ด้าน คือ ด้านครอบครัว ด้านตัวนักเรียน และด้านสถานศึกษา โดยถือเอาคะแนนเฉลี่ยสะสมของนิสิตชั้นปีที่ ๓ และชั้นปีที่ ๔ เป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบทางด้านตัวนักเรียนและสถานศึกษามีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษามากที่สุดเรียงตามลำดับคือ ชั้นปีที่เข้าศึกษาในวิทยาลัยวิชาการศึกษา อายุ และเพศ^{๒๔} ต่อมาในปี ๒๕๒๑ สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ ได้ทำการวิจัยหาองค์ประกอบทางด้านตัวนักเรียน เศรษฐกิจและสังคมและด้านโรงเรียน จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ในภาคกลางจำนวน ๘๐๘ คน พบว่า องค์ประกอบด้านโรงเรียนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไ้มากที่สุด^{๒๕} ผลงานวิจัยที่ไขกลุ่มประชากรเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ กษณชัย โพธิอาษา จากการประเมินผลโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในเขตจังหวัดสุรินทร์และศรีสะเกษ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า ๑๐ ปี กับครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูงกว่า ๑๐ ปี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน ครูที่มีวุฒิ พม. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าครูที่มีวุฒิ ปกศ. สูง หรือวุฒิต่อๆ^{๒๖} และ

^{๒๔} เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, "องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตปริญญาตรีทางการศึกษา," ศูนย์ศึกษา, ปีที่ ๙ (กรกฎาคม-สิงหาคม, ๒๕๑๔), หน้า ๔๔-๔๕

^{๒๕} สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์, "การวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ในภาคกลาง," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๒๑, หน้า ๖๒.

^{๒๖} กษณชัย โพธิอาษา, เรื่องเดิม, หน้า ๔๕-๔๗.

ในปี ๒๕๒๓ พุทธิพงษ์ วงษ์พานิช ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในระดับปริญญาตรีของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการในวิทยาลัยครู กรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงคือ การปรับตัวกับเพื่อนเพศ วิชึเรียน อายุ ระยะเวลาที่จบการ เรียนครั้งสุดท้ายก่อนเข้าเรียนในวิทยาลัยครูนี้ และสถานภาพสมรส^{๒๑} อย่างไรก็ตามในการศึกษางานวิจัยนั้นส่วนใหญ่เป็นการศึกษาจากเด็กในระบบโรงเรียน เพราะฉะนั้นงานวิจัยชิ้นนี้จึงได้เลือกศึกษากับครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เพื่อต้องการจะทราบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นมี ความสัมพันธ์กับองค์ประกอบอะไรบ้าง เพื่อเป็นการหาข้อสรุปที่ชัดเจนเกี่ยวกับองค์ประกอบ ที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและเป็นการ ค้นหาความรู้ ในเรื่องนั้นก็กลุ่ม ประชากรที่แตกต่างออกไปอีกด้วย

ความสำคัญของงานวิจัย

จุดมุ่งหมายของโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการก็เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานยกสถานภาพของวิชาชีพให้สูงขึ้น และเพื่อเพิ่มพูน วิทยฐานะแก่ครูและบุคลากรทางการ ศึกษาประจำการให้สูงขึ้น ระยะเวลาในการ ศึกษา ไม่น้อยกว่า ๒ ภาคเรียน วันที่ฝึกอบรมใช้วันเสาร์-อาทิตย์และภาคการศึกษาฤดูร้อน สถานที่ ในการฝึกอบรมคือวิทยาลัยครูต่าง ๆ และศูนย์ฝึกหัดครูท้องถิ่นที่อยู่ในเขตพื้นที่ของ วิทยาลัยครูนั้น ๆ หลักสูตรระดับปริญญาตรีแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่มวิชา คือ

๑. กลุ่มวิชาพื้นฐาน ได้แก่กลุ่มวิชาภาษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ รวมทั้งหมด ๑๔ หน่วยกิต

^{๒๑} พุทธิพงษ์ วงษ์พานิช, "องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ในระดับปริญญาตรี (ค.บ.) ของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการในวิทยาลัยครู กรุงเทพมหานคร," วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๓, หน้า ๔๓.

๒. กลุ่มวิชาชีพ ได้แก่ วิชาการศึกษา ซึ่งรวมทั้งหลักการ เทคนิคและวิธีการที่จะส่งเสริมวิชาชีพครูให้เป็นอาชีพชั้นสูง รวมทั้งหมด ๑๔ หน่วยกิต

๓. กลุ่มวิชาเฉพาะ ได้แก่ วิชาการที่จะนำไปใช้สอนหรือปฏิบัติงานตามสาขาวิชาที่ตนหรือต้องการจะศึกษาให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น รวมทั้งหมด ๒๘ หน่วยกิต

นอกจากนี้ยังมีวิชาเลือกอื่น ๆ ที่อาจเลือกเรียนได้จากกลุ่มวิชาต่าง ๆ ทั้ง ๓ กลุ่ม เพื่อส่งเสริมการเลือกเรียนตามความสนใจ ความถนัดและความเหมาะสมอีกไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

ในกลุ่มวิชาทั้ง ๓ นี้ กลุ่มวิชาชีพครูเป็นวิชาบังคับที่ทุกคนในระดับปริญญาตรีจะต้องเรียนเหมือนกันอยู่ ๔ วิชาคือ จิตวิทยาแนะแนว จิตวิทยาสังคม กระบวนการกลุ่ม และเทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษา ๑. คณะกรรมการดำเนินงานติดตามผลการพัฒนาการฝึกหัดครู ซึ่งมาจากคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและกรรมการฝึกหัดครู ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาการฝึกหัดครู ในปีพ.ศ. ๒๕๑๘ พบว่า ความคิดเห็นของครูประจำการระดับป.กศ. และป.กศ. สูง เฉพาะที่เกี่ยวกับวิชาชีพครู มีดังต่อไปนี้

๑. การประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรฝึกหัดครู ครูป.กศ.ชั้นสูงให้ความคิดเห็นว่าความรู้ความสามารถในวิชาการศึกษาไม่เพียงพอต่องานที่ได้รับมอบหมายในปัจจุบัน

๒. รายวิชาที่ครูประจำการทั้งระดับ ป.กศ. และป.กศ.ชั้นสูงเห็นว่าได้ใช้ประโยชน์มาก ได้แก่ วิชาจิตวิทยาการศึกษา หลักการสอน พัฒนาการเด็ก ภาษาไทย สังคม ส่วนวิชาการศึกษาได้รับการประเมินว่ามีประโยชน์มากเฉพาะครูป.กศ.ชั้นสูง

๓. ในหมวดวิชาการศึกษาของทั้งสองระดับ วิชาที่มีประโยชน์มากไปหาน้อยคือ จิตวิทยาการศึกษา หลักการสอน พัฒนาการเด็กหลักการศึกษ วิชาสอนภาษาไทย วิชาสอน

^{๒๔} พรรษา นุชอนงค์, การศึกษาในประเทศไทย (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๑๕), หน้า ๕๓-๕๔.

คณิตศาสตร์ วิธีสอนสังคมศึกษา วิธีสอนวิทยาศาสตร์ การฝึกสอนและวิธีสอนภาษาอังกฤษ
 จะเห็นได้ว่าวิชาในกลุ่มวิชาชีพครูมีความสำคัญมากสำหรับอาชีพครู ดังคำกล่าว
 ของ จรุงญ มลิินทร์^{๒๙} ที่ว่า "ผู้ที่เป็นครุณั้นจะต้องผ่านการฝึกอบรมทางครุมากอนไม่ว่าจะ
 เป็นระยะสั้น-ยาว เพราะการสอนกับการเป็นครุณั้นมันคนละเรื่อง การสอนให้คนทำอย่าง
 ใดอย่างหนึ่งไม่ใช่ครุ ครุณั้นมันลึกซึ้งกว่านั้น ครุจะต้องดูแลลักษณะนิสัย คุุความเจริญเติบโต
 จะต้องมีความรัก ความซาบซึ้งในเด็ก ลักษณะอันนี้ต่างหากที่ทำให้ความเป็นครุเกิดขึ้น คน
 สอนกันนั้นมีอยู่ทั่วโลก แต่คน ๆ นั้นมีใช่ครุ เราต้องการครุมีใช่ผู้สอนใดอย่างเดียว ซึ่ง
 จะต้องเอามาฝึกอบรมทางครุพอสมควร..."^{๓๐} และจากการศึกษาของณรงค์ อูปริพุทธิกุล
 พบว่า ทัศนของนักศึกษาวิทยาลัยครู อาจารย์ และผู้บริหารในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้เห็นพอง
 ทองกันว่า ควร เน้นคานการไหนักศึกษาเป็นครุผู้มีสมรรถภาพในวิชาชีพเป็นครุเป็นอันดับแรก และ
 ความเข้มแข็งทางวิชาการ เป็นครุอันดับสอง^{๓๑} นอกจากนี้ สุทธิใจ บุญอารีย์ ได้วิจัยพบว่า
 ครุประถมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีมีความต้องการอย่างมากที่จะให้จัดการอบรมในเรื่อง
 อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของครุ โดยเน้นเรื่องการสอนเป็นครุ^{๓๒}

^{๒๙} กรมการฝึกหัดครุและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานการ
 ติดตามผลการฝึกหัดครุ, (กรุงเทพ. เอราวัณการพิมพ์, ๒๕๑๕), หน้า ๓๔-๓๗.

^{๓๐} จรุงญ มลิินทร์, "การฝึกหัดครุในอดีตและอนาคต," คุรุปริทัศน์, ปีที่ ๕
 ฉบับที่ ๑๐ (ตุลาคม, ๒๕๒๓), หน้า ๑๕.

^{๓๑} ณรงค์ อูปริพุทธิกุล, "ความมุ่งหมายของการฝึกหัดครุตามทัศนของนักศึกษา
 อาจารย์ และผู้บริหารในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้," วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๑, หน้าบทคัดย่อ

^{๓๒} สุทธิใจ บุญอารีย์, "ความคิดเห็นของครุประถมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีต่อ
 การอบรมครุประจำการ," วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 ๒๕๒๒, หน้า ๑๑๘.

เมื่อวิชาชีพครูมีความสำคัญดังที่ได้กล่าวมาแล้ว การศึกษาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในระดับปริญญาตรี (ค.บ.) จะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติคือ ข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานด้านการศึกษา การเรียนการสอน และอาจนำไปปรับปรุงการสอนในสถาบันฝึกหัดครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายดังนี้

๑. เพื่อศึกษาองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านการเรียน และด้านเศรษฐกิจ ที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการระดับปริญญาตรี (ค.บ.)
๒. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครูของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ระดับปริญญาตรี (ค.บ.) ด้วยตัวพยากรณ์จาก
 - ๒.๑ องค์ประกอบทางด้านส่วนตัว
 - ๒.๒ องค์ประกอบทางด้านการเรียน
 - ๒.๓ องค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ

ขอบัญหาในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบว่าองค์ประกอบใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครู ของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในระดับปริญญาตรี (ค.บ.) วิทยาลัยครูสงขลา โดยศึกษาเฉพาะองค์ประกอบด้านตัวผู้เรียน ด้านการเรียนและด้านเศรษฐกิจ

สมมติฐานในการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการตอบปัญหาในการวิจัย ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

๑. เพศของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- ๒. อายุของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ๓. สถานภาพสมรสของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ๔. ระยะเวลาที่จบการ เรียนครั้งสุดท้ายก่อน เข้ามาเรียน ในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยครูสงขลา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ๕. วุฒิเดิมของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ๖. จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่รองรับนิคมอบเลี้ยงดูของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ๗. ประสบการณ์ในการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ๘. ลักษณะงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ๙. สถานที่เรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ๑๐. ลักษณะวิชาเอกของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ๑๑. สมรรถภาพครูของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ๑๒. เวลาที่ใช้ในการเดินทางมาเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ๑๓. การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

๑๔. รายได้ของครอบครัวของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

๑๕. รายจ่ายเพื่อการศึกษาของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยจะเสนอผลภายในขอบเขตดังนี้

๑. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่เรียนในระดับปริญญาตรี (ค.บ.) ชั้นปีที่ ๒ วิชาเอกการประถมศึกษา การบริหารโรงเรียน สังคมศึกษาและนาฏศิลป์ ทั้งในวิทยาลัยครูสงขลา จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล และจะสำเร็จการศึกษาในภาคต้น ปีการศึกษา ๒๕๖๖ จำนวน ๔๒๒ คน

๒. ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย

๒.๑ ตัวแปรต้น (Independent Variables) ประกอบด้วย

๒.๑.๑ องค์ประกอบค่านส่วนตัว มีดังนี้

๒.๑.๑.๑ เพศ

๒.๑.๑.๒ อายุ

๒.๑.๑.๓ สถานภาพสมรส

๒.๑.๑.๔ ระยะเวลาที่จบการ เรียนครั้งสุดท้ายก่อนเข้ามาเรียนในวิทยาลัยครู สงขลา (ปี)

๒.๑.๑.๕ พื้นฐานการศึกษาเดิม

๒.๑.๑.๖ จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดู

๒.๑.๑.๗ ประสบการณ์ในการทำงาน (ปี)

๒.๑.๑.๘ ลักษณะงาน

๒.๑.๑.๙ สมรรถภาพในการ เป็นครู

๒.๑.๒ องค์ประกอบด้านกรเรียน มีดังนี้

๒.๑.๒.๑ สถานที่เรียน

๒.๑.๒.๒ วิชาเอกที่เรียน

๒.๑.๒.๓ เวลาที่ใช้ในการเดินทางมาเรียน (นาที)

๒.๑.๒.๔ การปรับตัวในเข้ากับผู้อื่น

๒.๑.๓ องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ มีดังนี้

๒.๑.๓.๑ รายได้ของครอบครัว (ต่อเดือน)

๒.๑.๓.๒ รายได้เพื่อการศึกษา (ต่อเดือน)

๒.๒ ตัวแปรตาม (Dependent Variable) หรือตัวแปรเกณฑ์
ใดแก่คะแนนกลุ่มวิชาชีวิตครู

ขอตกลงเบื้องต้น

เพื่อความเข้าใจร่วมกันในการศึกษาและการวิเคราะห์ หรือการตีความผลการวิจัย จึงได้กำหนดขอตกลงเบื้องต้นไว้คือ คะแนนกลุ่มวิชาชีวิตครูถือเป็นตัวชี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีวิตครู การวิจัยมุ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญบางประการ ได้แก่องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านการเรียนและด้านเศรษฐกิจเท่านั้น มิได้มุ่งศึกษาถึงองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งอาจทำให้การวิจัยครั้งนี้ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร นอกจากนั้นในการเก็บข้อมูล เป็นการเก็บข้อมูลระหว่าง ๒ สัปดาห์สุดท้ายก่อนสอบปลายภาค ซึ่งนักศึกษาบางกลุ่มอยู่ในระยะเส่นอรายงาน บางกลุ่มจะมีการทดสอบย่อยในช่วงโมงต่อไป และบางกลุ่มทำต่อจากการทดสอบย่อย ทำให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างบางกลุ่ม อาจมีการวิตกกังวล ซึ่งลักษณะเหล่านี้อาจส่งผลต่อคะแนนได้

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดความหมายของคำบางคำที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้เข้าใจตรงกันดังนี้

องค์ประกอบบางประการ หมายถึงตัวแปรที่เลือกมาศึกษา เพื่อหาความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครู ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่จบการเรียนครั้งสุดท้ายก่อนเขาเรียนในวิทยาลัยครูสงขลา พื้นฐานการศึกษาเดิม จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดู ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะงาน สมรรถภาพในการเป็นครู สถานที่เรียน วิชาเอกที่เรียน เวลาที่ใช้ในการเดินทางมาเรียน การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น รายได้ของครอบครัว และรายจ่ายเพื่อการศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครู หมายถึงคะแนนเฉลี่ยหมวดวิชาชีพครู ๘ วิชา คือ จิตวิทยาแนะแนว จิตวิทยาสังคม กระบวนการกลุ่ม และเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ๑ ซึ่งคำนวณได้โดยคิดเฉลี่ยจากคะแนนมาตรฐานที่ (T-score) ซึ่งแปลงมาจากคะแนนดิบที่ได้รับการประเมินผลจากอาจารย์ผู้สอนของวิทยาลัยครูสงขลา

ครูประจำการ หมายถึงครูที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่ครู ในจังหวัดสงขลา พิษณุ และสตูล

บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้ทำหน้าที่บริหารทางการศึกษา เช่น ศึกษาธิการอำเภอ ศึกษาพิเศษ บรรณาธิการ เป็นต้น หรือผู้ทำงานนั้นต้องการเตรียมขึ้นเพื่อขอแต่งตั้งเป็นผู้บริหารการศึกษาต่อไป

องค์ประกอบด้านส่วนตัว หมายถึงสภาพและคุณสมบัติที่เป็นจริงของแต่ละบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่เรียนจบครั้งสุดท้ายก่อนที่จะเขาเรียนในวิทยาลัยครูสงขลา พื้นฐานการศึกษาเดิม จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดู ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะงาน และสมรรถภาพครู

องค์ประกอบด้านกรเรียน หมายถึงสภาพที่เป็นจริง ความรู้สึกและความคิดเห็น
ไต่แก่ สถานที่เรียน วิชาเอกที่เรียน เวลาที่ใช้ในการ เดินทางมาเรียนและปรับตัวให้เข้า
กับผู้อื่น

องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ หมายถึงสภาพที่เป็นจริงของครอบครัวในด้านรายได้
ของครอบครัวและรายจ่ายเพื่อการศึกษา

การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น หมายถึง การปรับตัวในด้านกรเรียนกับอาจารย์
เพื่อนและครอบครัว

ประสมการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร
ทางการศึกษาประจำกร ทั้งแต่เริ่มปฏิบัติงานจนถึงเวลาเข้าเรียนในระดับปริญญาตรีของ
วิทยาลัยครูสงขลา

ระยะเวลาที่จบกรเรียนครั้งสุดท้ายก่อนเข้าเรียนในวิทยาลัยครูสงขลา หมายถึง
ระยะเวลาที่จบกรเรียนในระดับ ป.ศ. ชั้นสูง พ.ม. ป.วส. หรืออนุปริญญาอื่น ๆ จน
ถึงระยะเวลาที่เข้าเรียนในระดับปริญญาตรีของวิทยาลัยครูสงขลา

รายได้ของครอบครัว หมายถึง เงินรายได้ของสมาชิกในครอบครัวที่นำมาจุนเจือ
ครอบครัว ไต่แก่ ค่าแรง เงินเดือน ค่านายหน้า กำไรจากการทำธุรกิจส่วนตัว
ดอกเบี้ย เงินปันผล บำนาญ ค่าเช่า รวมรายได้อื่น ๆ

การปรับตัว หมายถึง ความสามารถที่ผู้เรียนจะเข้ากับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์
ใหม่ ๆ ไต่ อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข รู้จักสภาพตนเอง ตลอดจนสภาพของการสัมพันธ์กับบุคคล
อื่น

ลักษณะงาน หมายถึง งานในหน้าที่ของผู้เรียนที่ทำเป็นประจำในปัจจุบัน ไต่แก่
ครูปฏิบัติการสอน ครูสนับสนุนการสอน ครูบริหาร และอาชีพอื่น ๆ

คะแนนสมรรถภาพครู หมายถึง หมายถึงคะแนนที่เฉลี่ยที่ได้จากแบบทดสอบ
สมรรถภาพครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จากโครงการวิจัยเรื่อง
ประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา เป็นแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลของครู ประกอบด้วย
คณิตศาสตร์ ความเข้าใจในการอ่าน อุปมาอุปไมย หลักการศึกษาและหลักการสอน และ
วิธีสอนและจิตวิทยา

วิทยาลัยครูสงขลา หมายถึง สถาบันที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการ
ศึกษาชั้นสูง และปริญญาตรี ของกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบใน
การผลิตครูในจังหวัด สงขลา พัทลุง และสตูล

โครงการ อ.ค.ป. หมายถึง โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา
ประจำการ ที่สภากาการฝึกหัดครูได้ออกระเบียบให้วิทยาลัยครูจัดทำขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้
ครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการสามารถเข้าศึกษาอบรมได้ โดยไม่กระทบ
กระเทือนถึงการสอนและการทำงานในหน้าที่ปกติ

